

30 godina Diskrepancije

Priredili: **Anamaria Klasić** i **uredništvo**

Klub studenata sociologije Diskrepancija stariji je od države u kojoj djeluje. Naime, on s kraćim prekidima djeluje još od davne 1988. godine, što znači da je u ovoj akademskoj godini napunio okruglih 30 godina svog postojanja. U sklopu Filozofskog fakulteta u Zagrebu osnovan je najprije kao neformalna skupina studenata, a sedam se godina kasnije, 1995. godine, i formalno registrirao pri Gradskom uredu za upravu i pravosuđe kao udruga građana. Što je sve Diskrepancija u ova tri desetljeća ostvarila, teško je sažeti jednim kratkim prilogom. Kao mjesto susreta, druženja, učenja i raspravljanja, ona je odgajala generacije i generacije mladih sociologa koji danas imaju ugledne znanstvene, publicističke, aktivističke i druge karijere. Danas Klub broji 35 aktivnih članova koji marljivo rade na očuvanju tradicije, no tijekom godina neizbježno se puno toga i promijenilo. „Kako je to bilo jučer?“, upitali smo troje bivših članova Kluba: Mariju Gašpar, Krunu Kardova te Andriju Višića koje je život kasnije odveo u sasvim suprotnim smjerovima, ali se svo troje još uvijek rado prisjeća svojih studentskih dana u Diskrepanciji. O tome „Kako je danas i kako će to biti sutra?“ razgovarali smo sa sadašnjim predsjednikom Kluba i članom uredništva ovoga časopisa, Vlahom Kavainom.

Razgovor s doc. dr. sc. Krunom Kardovom, pročelnikom Odsjeka za sociologiju pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu

Diskrepancija: Otkad dokad ste bili član Kluba?

Prof. Kardov: Mislim da su nas sve stavili u počasne članove u nekome trenutku. Ja sam generacija koja je upisala studij 1996. godine. To je bila jesen. E sad, jesam li se odmah učlanio ili je bio neki period od par mjeseci, ne znam. U svakom slučaju, ne sjećam se formalnog učlanjenja jer je tada bio aktivan i KSFF (Klub studenata Filozofskog fakulteta) i, na neki način, dosta nas je bilo članova i KSFF-a i Diskrepancije. Znam da je relativno brzo po našem upisu bio organiziran veliki prosvjed na FFZG-u, a to su bili prosvjedi vezani uz bojkot izbora za Studentski zbor na FFZG-u. Većina je studenata sociologije nekako sudjelovala u tome, ne u smislu organizacije jer smo bili brucosi, ali to je nešto što nas je praktički dočekalo u prvim mjesecima našeg studiranja. To je bio nekakav trenutak kad smo svi shvatili što rade studentske organizacije. Općenito, u tom se periodu članstvo u studentskim organizacijama, na neki način, za studente sociologije podrazumijevalo. Mi smo svi bili članovi Diskrepancije. Mene je iznenadilo kad sam nakon studija shvatio da nove generacije studenata nisu članovi Diskrepancije. To je meni bio veliki šok. Devedeset posto i moje generacije, i generacije nakon toga i generacije prije toga su bili članovi.

Diskrepancija: Koja je bila Vaša funkcija u Klubu i kako je on tada funkcionirao?

Prof. Kardov: U prvih godinu, dvije ne sjećam se da sam imao funkciju. U nekom trenutku sam bio član nadzornoga odbora. Mislim da sam u nekom trenutku bio i član Predsjedništva, ali kada, ne znam. Diskrepancija je tada djelovala po nekom horizontalnom principu. Nije uopće bilo jako relevantno tko je u nadzornom odboru, tko je u Predsjedništvu. Naprosto su ljudi ili bili ili nisu bili aktivni, ili su dolazili na sastanke ili nisu dolazili. Ali, neku formalnu funkciju jesam imao. Mislim da je to bila priča oko nadzornoga odbora, ali mislim da je to relativno kasno, pred sam kraj moga studiranja.

Diskrepancija: Dio koje ste sekcije bili?

Prof. Kardov: Sekcije su se relativno kasno ustanovile, u mojoj generaciji. Prvi predsjednik je bio, koliko se sjećam, Šime (Dalibor Prevendar) i on je vodio priču oko registracije. Ako se ne varam, 1996. godine je možda bio prvi trenutak formalne registracije. Pitanje je isto je li Diskrepancija kao organizacija u nekom kontinuitetu djelovanja postojala prije Šime. Zapravo je on kreirao organizaciju. Ako i je postojala, vidjet ćete podatak da postoji Diskrepancija još od '89. To je više bila grupa studenata koja je nešto radila te nije postojala, barem mi se tako čini, kao organizacija, kao neki tip studentskog sindikata. Ono što je Šime radio bio je svojevrsni studentski sindikat u borbi za studentske interese, kako na Odsjeku tako i na Fakultetu.

Diskrepancija: Koja je bila Vaša motivacija za učlanjenje?

Prof. Kardov: U jednu ruku, mojoj se generaciji nekako podrazumijevalo da su svi studenti članovi Diskrepancije, jer bilo je jako puno neformalnih aktivnosti. Općenito u tom periodu, pored lobiranja na kojem je dosta intenzivno radio Šime na Odsjeku, studenti nisu bili zastupljeni u tijelima odlučivanja. To je bila dugotrajna borba. Tada je Šime kao predsjednik Diskrepancije sudjelovao u vijećima Odsjeka i još nekoliko godina nakon toga je predsjednik Diskrepancije sudjelovao u vijećima Odsjeka. Zapravo, to što je Diskrepancija radila i govorila imalo je veću vrijednost, nego što su govorili predstavnici po zakonu u Studentskom zboru. Diskrepancija je ona organizacija koja osigurava kontinuitet, a studenti i studentski predstavnici se mijenjaju svake godine. Studentski predstavnici zapravo često dobiju taj legitimitet na studentskim izborima kad se izabere neki predstavnik koga još nitko i ne zna, pa se onda ne može ni obraćati, a Diskrepancija je kao organizacija zapravo postojala kao neki kontinuitet i vodila je računa o tome što se zapravo događa i za što se treba boriti na Odsjeku. To je, na neki način, i danas tako. Barem ja to tako vidim – Diskrepancija je Odsjeku primarni partner i sugovornik za većinu pitanja koja se tiču studenata, jer studentski predstavnici ili jesu ili nisu organizirani i pitanje je koliko prate i koliko su upoznati s različitim problemima.

Diskrepancija: Što ste sve naučili kroz djelovanje u Klubu? Je li Vam ono pomoglo u daljnjoj karijeri?

Prof. Kardov: Naučio sam puno toga, ali bez da sam znao da to učim. Tu sam naučio neke osnovne stvari, dobio ideju o procesima odlučivanja na različitim razinama. Dobio sam ideju o tome kako funkcioniraju ideje predstavničke demokracije što smo mogli samo čitati. Neke stvari koje se podrazumijevaju kao generičke vještine, a koje čovjek zapravo nema. Recimo, kako kreirati i napisati dopis, kako identificirati kome poslati neki dopis, na koji način. Prvi CV sam napisao, doduše, ne radi Diskrepancije, nego radi jednog studentskog projekta koji smo prijavljivali kad sam bio treća ili četvrta godina. Tada sam osvijestio da postoji nešto što se zove CV i kako on treba izgledati i što bi se tamo moglo staviti. Naučio sam ono što smo radili po sekcijama. Kako sam bio jedan od ljudi koji su osnovali časopis Diskrepancija i prvi urednik, onda sam zapravo naučio sve o uređivanju časopisa što je danas zapravo u velikoj mjeri

beskorisno znanje jer su se tehnologije promijenile. Što je lektura, koja je razlika između korekture, lekture, redakture i na koji način koordinirati autore: na što su osjetljivi, na što nisu - a svatko je osjetljiv na nešto. Grafički dizajneri su osjetljivi na svoj posao, lektori na svoj itd. Tada sam naučio da će, ako isti članak pošaljemo na dvije ili tri osobe koje rade lekturu, svi vratiti različito lektorirane radove, pa čak i da će, pošaljemo li lektorirani rad novoj lektorici, opet biti izmjenjena. Dosta nekakvih iskustava. Recimo, jedno od znanja koje sam ja naučio u Diskrepanciji je prvo otvaranje maila, što je uopće mail, ircanje u rupi, što je IRC, upoznavanje s velikim tehnologijama i kompjuterima koje kod kuće nitko nije imao jer si ih nije mogao priuštiti.

Diskrepancija: Koja Vam je najdraža uspomena/anegdota vezana uz Diskrepanciju?

Prof. Kardov: Ima ih gomila. Mi smo tada doista bili aktivni. Dogodilo se nekoliko promjena u Diskrepanciji. Moja je generacija počela voditi Diskrepanciju odlaskom prethodne generacije i tu se dogodila jedna promjena. Ta promjena je ujedno korespondirala s političkim promjenama, kako na razini države tako i promjenama na Sveučilištu i promjenama na FFZG-u. To je bilo negdje '98. ili '99. Došla smjena generacije. Svaka smjena generacije donese neke nove načine na koje vidi organizaciju. U onom prvom periodu, kad je bio Šime, izgradila se i održavala relativno čvrsta veza s organizacijama civilnoga društva tako da je tu Diskrepancija naprosto bila jedna studentska organizacija koja je ujedno bila povezana i s drugim organizacijama civilnoga društva. Ne mislim formalno, nego su ljudi koji su bili aktivni ovdje ujedno bili aktivni i u nekim drugim organizacijama. Promjenom situacije na Filozofskom, (to je neki period kada su se osnovna pitanja u većoj ili manjoj mjeri razriješila, recimo pitanje studentskog predstavljanja u tijelima odlučivanja), nije se više moralo toliko prosvjedovati da bi se studentski glas u tijelima odlučivanja mogao čuti. Nije više postojao ni pritisak na studentske organizacije, barem kasnije nakon 2000-ih, ali su postojale neke druge organizacije. Mislim da je tu dosta truda ulagano na organiziranje studenata i na važnost organiziranja studenata, od KSFF-a i Diskrepancije ili psihologa, a jedno vrijeme i filozofa. Bilo je jako malo drugih studentskih organizacija i te su organizacije onda počele nekako nicati.

Ono što se isto dogodilo, u mojoj je generaciji osnovano relativno mnogo sekcija. Dotad su postojale neke aktivnosti. Odlazilo se na planinarenja, a mi smo to na neki način formalizirali u nešto što smo zvali Brdski susreti. Mislim da su tada bili osnovani Livadski susreti pa su pokrenute noći Rudija Supeka. Zatim je pokrenut časopis Diskrepancija i sekcija za metodologiju koja je čak nosila naziv neke žene koja je možda radila u Jutarnjem listu. To je bila zezancija. Sve je zapravo bilo i ozbiljno i u zezanciji. Nada Beroš, sekcija za metodologiju Nada Beroš ili tako nekako. Martin Požar je vodio tu sekciju, bila je vjerojatno još neka sekcija. Petrinić je vodio sekciju za informiranje. Tu je isto bilo nekakvih zezancija oko imena. U jednom trenutku je Petrinić pokrenuo fanzin Diskrepancije pa se to isto printalo i dijelilo. A onda se nakon naše generacije dogodila zapravo jedna relativno duboka transformacija, ponovno s novom generacijom koja je došla nakon moje generacije. Mi smo se, recimo, već umrežili na razini Filozofskog. Osnovan je SSU (Savez studentskih udruga) i tu se dobio nekakav prostor.

Rupa više nije postojala što je bio velik udarac na KSFF. Diskrepancija je inicijalno dijelila ured s profesorom Žunecom u prostoriji B213. To je jedna mala, mala sobica, izvorno valjda namijenjena za čistačice, metle. Žunec i Diskrepancija su tamo dijelili svoj prostor. To je bilo još u vrijeme kad se na Filozofskom spajalo preko dial up-a. Onda smo prešli u drugu veliku prostoriju, A229, koja je sad dvorana nastala spajanjem dvaju većih kabineta. U tom većem kabinetu je Diskrepancija opet dijelila ured sa Žunecom, imala je svoj kompjuter itd. U međuvremenu je KSFF premješten u staklenik, Savez udruga je dobio svoj ured tamo negdje u A hodniku u prizemlju. I tamo, i u KSFF-u, i u drugim se studentskim organizacijama pojavila nova generacija mladih, koje ja ni danas ne razumijem, a to su gameri. To su ljudi koji su vječno bili na kompjuteru i igrali kompjuterske igrice i to je bilo, između ostalog, nešto što je razlikovalo prethodnu generaciju, moju, koja je više vremena provodila kartajući ili igrajući šah.

Generacija nakon mene je bila generacija koja je valjda odrasla sa spoznajom što je CV, što je bilo radikalno drugačije iskustvo. Mi smo radili tako da smo naprosto smatrali da nešto treba raditi. Sjećam se kad smo prvi put za časopis Diskrepancija aplicirali Sorošu i dobili godišnje ili trogodišnje financije za izdavanje časopisa. To je bilo prvi put da smo uopće pisali malo ozbiljniju prijavu nekoga projekta. Sjećam se da su se oni ljudi iz hrvatskog Ureda Soroša pitali „di smo mi dosad“ jer nikome nije palo na pamet tražiti financiranja jer nismo ni znali da postoji financiranje, ni strane stipendije, ni kako do njih doći. Naprosto, to je bio potpuno drugi okvir. Sve što smo mi radili, radili smo tako da bi netko izdvojio nešto i otišao kopirati neki letak. Nismo radili po principu projektnoga financiranja. Generacija nakon nas radila je projekte koji su bili malo drugačiji nego ono čime smo se mi bavili. Oni su se počeli baviti studentskim pravobraniteljstvom. Ja sam uvijek kritičan spram te institucije. Izgledala mi je previše liberalna priča da bi se netko trebao boriti za naša prava, a ne mi sami kolektivnim djelovanjem. Oni su radili, i bili angažirani, na tim projektima jer se u tom periodu događala transformacija obrazovanja. Tada se počelo govoriti o bolonjskom sustavu, o reformiranju itd. Nova generacija nakon nas je bila već socijalizirana u tim nekim novim idejama: što je sveučilište, čemu služi, što je student, koji je odnos studenta i nastavnika što je bilo malo drugačije nego kad smo mi studirali.

Diskrepancija: Kako danas gledate na svoje dane u Diskrepanciji? Da se možete vratiti, biste li nešto promijenili?

Prof. Kardov: Teško mi je razdvojiti dane u Diskrepanciji od općenitoga studentskog života. Kad smo mi studirali, barem prvih godinu, dvije, nismo imali mobitele. Mailove nije bilo smisljeno slati jer je rijetko tko imao mail, a ako je i imao mail, mogao ga je provjeriti samo na Fakultetu ili u Srcu. Ta komunikacija koju smo mi imali općenito u studentskom životu je zapravo bila komunikacija koju smo imali na FFZG-u i tu se onda uvijek prepletala priča oko Diskrepancije i onoga što radimo u Diskrepanciji i studentskim udrugama i općenito sa studentskim životom. Međusobno smo se družili tako da mi je teško odvojiti taj period općenitog studentskog života od angažmana u Diskrepanciji. Čini mi se da je to možda malo drugačije danas. Studentski život je naprosto potpuno drugačiji od onoga kakav je bio tada. Kasnije su došli mobiteli, SMS i bili smo povezani sa studentskim organizacijama s drugih fakulteta. Studenti Pravnog fakulteta jedno su vrijeme bili jako aktivni u svojoj organizaciji, bio je studentski časopis Revolts s kojim smo dosta surađivali, bila je ekipa okupljena oko izdavaštva i kulture u SC-u. Bila je jedna inicijativa PSI – Pokret studentskih inicijativa, primarno vezana za ono što se događa u SC-u, glede prostora SC-a, časopise koji su izlazili u SC-u itd. Tu je Diskrepancija bila jedan od značajnih aktera koji su se uključili u tu inicijativu. Diskrepancija je, na neki način, bila u svemu što se događalo na Sveučilištu. U svemu što je bilo vezano za studente, Diskrepancija je bila tu. Bila je jedan od najaktivnijih aktera u svim mogućim studentskim inicijativama što se, mislim, značajno kasnije promijenilo. Sad, ne znam u kojem se trenutku to dogodilo. Naprosto, studentski je život bio promijenjen, ali čini mi se da Diskrepancija danas nije tako relevantan akter kao što je to bila ranije.

Diskrepancija: Koja je uloga Diskrepancija u promicanju sociologije i odgajanju mladih sociologa?

Prof. Kardov: Za moju je generaciju to bilo važno, ali teško mi je sada ocijeniti novije generacije. Primarno zbog toga što vidim da je, unazad gledano, Diskrepancija izgubila tu relevantnost. Tu se nešto promijenilo. Za našu je generaciju Diskrepancija bila mjesto susreta, mjesto socijalizacije, ne samo studentske nego i profesionalne. Na Brdskim susretima je Ben uvijek bio s nama. Kasnije bi dovodili neke druge, organizirali nekakvo predavanje ili neku diskusiju o nečemu. U rupi su se redovito organizirale neke diskusije, predavanja i to je bilo mjesto u kojem su se otvarale neke teme koje su nas zanimale. Nekakav produžetak onoga što smo kao studenti trebali čitati i raditi na nastavi. Teško je procijeniti jer mislim da nismo mi tu sad bili nešto super napredni, naprosto smo živjeli u određenim ograničenjima. Jedno osnovno ograničenje je bilo da nismo imali izvor nekakvih informacija koje danas postoje na webu. To

se tek tada razvijalo. Taj je kontakt među studentima uz pomoć Diskrepancije, sudjelovanje u nečemu, informiranje o nečemu, bio puno važniji nego što je studentima danas.

Diskrepancija: Što biste poručili sadašnjim i budućim članovima Kluba?

Prof. Kardov: Općenito mi se čini neprikladnim da ja bilo što poručujem jer postoji taj problem kod ljudi koji su nešto bili aktivni u nekom periodu da mogu imati iskrivljena sjećanja. Može im se činiti da je ono što su radili bilo nešto jako važno. Naravno, u tom trenutku, sve što smo radili činilo nam se krucijalno važno. Sve što smo napravili činilo nam se kao da su to bile neke revolucionarne stvari, potpuno smo se davali u sve što smo radili, nebitno što smo radili. Ako je to bila organizacija jednog okrugloga stola, izgarali smo da taj okrugli stol bude i bili smo uvjereni da je to genijalna stvar. Ako smo radili časopis, na tome smo isto izgarali. Kroz sve se te aktivnosti neke stvari nauče i naravno da onda postoji, ja se barem trudim to izbjeći, ta ideja pokušaja da se ljudima onda objašnjava kako bi nešto trebali raditi. Ja sam se tu trudio da ništa ne napravim. Onog trena kad sam diplomirao, prestao sam se pojavljivati na sastancima, tražio sam da me se izbriše iz uredništva, iz savjetodavnog odbora, svega.

Jedna od stvari kod ovoga časopisa na kojoj sam ja inzistirao kao urednik bila je ta da je to studentski časopis, za razliku od svih studentskih časopisa ili barem većine ili jednog dijela, u kojima su nastavnici sudjelovali. Recimo časopis Čemu? izdavali su studenti, ali u nekom su savjetodavnom odboru bili profesori. Ja sam kao urednik inzistirao da Diskrepancija od početka do kraja bude studentski časopis i to se s mojim odlaskom promijenilo. S mojim su odlaskom diplomirani studenti, koji su postali asistenti, ušli u nekakav savjetodavni odbor. Na to se više nije pazilo. To je stvar koja je mene tada smetala. Ali, ne znam. Novi urednici, nove uredničke politike, to tako funkcionira. Kad smo mi radili Diskrepanciju, nije nam bilo toliko važno da dovodimo najbolje, najčitanije ili najpoznatije sociologije. To nam je zapravo bilo manje važno.

Mi smo željeli naprosto problematizirati neke teme i nije nam profesionalizam bio toliko važan. Nije nam bilo važno da stvari funkcioniraju kao što bi funkcionirale u profesionalnim časopisima. Sjećam se kad je novo uredništvo platilo autorska prava za objavu jednoga prijevoda. Ja sam bio u potpunom šoku. Dakle, studentski časopis koji funkcionira tako da nitko nije primao nikakav honorar, nikada, za ništa što je tamo napravio uključujući one koje su radili dizajn. Jedino oni koji su bili nešto plaćeni su čovjek koji je radio prijelom, jer je bio potpuno vanjski suradnik, i ono što smo još platili je bila tiskara. Onda se to radi s potpunim minimumom minimuma financijskih sredstava i onda saznam da je uredništvo platilo nekoj multinacionalnoj korporaciji autorsko pravo da bi prevelo dvadeset stranica nekog članka. To se u mojoj generaciji, recimo, ne bi moglo desiti, ne postoji. Treba nešto platiti, to ne ide, za to se ne plaća. Za širenje znanja se ne plaća, pogotovo ne multinacionalnoj korporaciji. Eventualno tom autoru ili nešto slično. Svaka generacija ima svoj način rada, socijalizirani su u nekim drugim vremenima i u drugim okolnostima i to je tako. Meni je sad nezgodno govoriti što bih ja mlađim generacijama savjetovao jer mi se čini da moji savjeti ne korespondiraju s vremenom u kojem studenti žive. Prolazio sam pored studentskog doma u kojem sam ja živio i onda sam shvatio da taj studentski dom danas ima teretanu na mjestu gdje je bila TV sala. Ljudi su dolazili i gledali TV, a sad je to teretana. To je nešto što sam gledao u američkim filmovima za američke studente. To je teško zamisliti u mojoj generaciji. Što bih ja mogao reći studentima, na koji način da bilo što rade, organiziraju se i za što da se organiziraju ako ne znam uopće o okolnostima u kojima žive.

Online intervju s Marijom Gašpar, bivšom predsjednicom Diskrepancije

Diskrepancija: Otkad dokad ste bili član Kluba? Koja je bila Vaša funkcija u Klubu i kako je on tada funkcionirao? Dio koje sekcije ste bili?

Marija Gašpar: Postala sam članica Diskrepancije odmah na prvoj godini faksa, 2007. godine i to je jedina godina koje se sigurno sjećam, za ostalo sam morala kopati po starim mailing listama jer je puno toga bilo. Bila sam članica do 2013. godine i u tom sam periodu sudjelovala u praktički svim sekcijama koje Klub ima. Na prvoj sam godini aktivno pohodila sve što je Klub organizirao, a počela sam konkretno sudjelovati u organizaciji uključivanjem u organizaciju NRS-a i Livadskih susreta na drugoj godini. Moj aktivniji angažman dogodio se 2009. godine, nakon blokade fakulteta, kad smo odlučili napraviti simpozij na temu blokade koji je vrlo brzo dobio međunarodni karakter i nadmašio sva naša očekivanja. Nakon toga, 2010. godine postala sam predsjednicom Kluba i tu sam funkciju vršila do 2012. godine. Mislim da mogu neskromno reći da je to bio vrlo uspješan period Diskrepancije – imali smo velik broj aktivnih članova i vrlo aktivnih sekcija – časopis je išao redovito sa sjajnom uredničkom ekipom, oživjeli smo filmske večeri s gostima komentatorima, pokrenuli smo seriju okruglih stolova s gostujućim predavačima koji su bili odlično posjećeni, Brdski i Livadski susreti su standardno bili uspješni, nastavili smo i s odličnim simpozijima, pokrenuli smo lijepu suradnju s kolegama iz Anomije (Hrvatski studiji), sredili smo web, a uz sve to imali smo i odličnu suradnju s Odsjekom i, što je ipak najvažnije – žurke su bile fantastične!

Diskrepancija: Koja je bila Vaša motivacija za učlanjenje? Što ste sve naučili kroz djelovanje u Klubu? Je li Vam ono pomoglo u daljnjoj karijeri?

Marija Gašpar: Motivacija za učlanjenje, ali i još važnije – za aktivno sudjelovanje u radu Kluba – bili su stariji diskrepanti koji su nam na prvoj godini predstavili rad Kluba, brojne sekcije i vrlo odlične tulumе. Pa ‘ko ne bi poželio biti član takvog kluba?!

Kad je došlo do aktivnijeg sudjelovanja, motivacija je sigurno bila i potreba da djelujem kroz neki konkretan angažman, neki oblik prakse koji je našem tadašnjem studiju nedostajao. Mogu sa sigurnošću reći da su iskustva i vještine koje sam stekla tijekom tog perioda itekako obogatile moj CV i otvorile mi prilike koje bez Kluba ne bih imala. S obzirom da je Klub baziran na volonterskom radu, svakako je odlično mjesto za naučiti raditi u timu i biti odgovoran za odrađeno. Meni je osobno taj dio uvelike pomogao kasnije u životu. Klub mi je donio i brojna praktična iskustva poput pisanja projekata, pripreme natječajne dokumentacije, provedbe projekata, praćenja financija, organizacije i komunikacije brojnih događanja i slično. Naravno, tu su i iskustva poput izrade amaterskih plakata u Paintu, korištenja klupskog plastifikatora u sve nemoguće svrhe (kako smo samo bili sretni kad smo to kupili), snalaženje u Katavićevim gantogramima (naš tajnik zaslužan je što smo svi iz predsjedništva dosta rano u životu usvojili taj pojam). Osim ovih iskustava, druga vrlo vrijedna strana aktivnog angažmana u Klubu su brojni kontakti koje smo imali priliku steći i koji su meni osobno kasnije bili vrlo korisni.

Uz sve pozitivne aspekte, mislim da je važno spomenuti da je bilo tu i manje pozitivnih trenutaka – loših poteza, propadanja inicijativa, raspada sekcija, financijskih poteškoća, izgubljenih natječaja, neaktivnih perioda, itd. Sve to prošla je svaka generacija diskrepanata na svoj način, a vjerujem da bi se složili da su sve to bile odlične lekcije i baš zbog toga bih preporučila sadašnjim i budućim kolegama sociolozima da se aktivno angažiraju!

Diskrepancija: Koja Vam je najdraža uspomena/anegdota vezana uz Diskrepanciju?

Marija Gašpar: O ovom pitanju sam najviše razmišljala i vrtila film, jer toliko je divnih uspomena. Ako niste dosad primijetili, ja pamtim samo najbolje od Diskrepancije.

Ipak, izdvojiti ću jednu uspomenu koja mi je posebno draga. Zime 2012. godine održali smo Brdske susrete u (za Zagreb) dosta ekstremnim vremenskim uvjetima – palo je preko pola metra snijega i cijeli je grad bio paraliziran od ranog jutra. Brdski su tada tradicionalno bili održavani u Vugrovcu i trebalo je doći do Dubrave kako bi dalje nastavili autobusom koji je još uvijek vozio. Ali doći do Dubrave bio je po-duhvat jer većim dijelom grada nisu vozili ni tramvaji, ni autobusi, a čak su i vlakovi stajali u tom trenutku. Ekipa se nije dala – dobar dio je po tom kijametu stigao pješke do Dubrave (a inače se za pješačenje na Brdske okupilo maksimalno 8 ljudi), neki su navodno užicali policijski auto da ih dijelom preveze, neki su se uspjeli probiti autima i na kraju su gotovo svi koji su trebali i stigli do Vugrovca. Stigli su nekako i naši predavači, dakle baš sve je bilo regularno – ponos, sreća i tulum do jutra, kao i obično.

Diskrepancija: Kako danas gledate na svoje dane u Diskrepanciji? Da se možete vratiti, biste li nešto promijenili?

Marija Gašpar: Diskrepancija je obilježila moje studentske dane na najbolji mogući način. Osim svega dobrog i ponešto lošeg što sam već spomenula, donijela je i puno, puno prijateljstava s diskrepantima sa svih godina. Mislim da je to također važna prednost sudjelovanja u studentskom klubu, sigurna sam da se s puno dragih ljudi koji su bili i dosta mlađi i dosta stariji od mene ne bih imala priliku toliko družiti i surađivati da nismo bili zajedno u sekcijama. Sve u svemu, ne bih promijenila baš ništa.

Diskrepancija: Kakvu ste tada kao Klub imali suradnju s Odsjekom? Možete li istaknuti nekog profesora koji je najviše pomogao Diskrepanciji?

Marija Gašpar: Tijekom perioda mog predsjedništva imali smo jako dobru suradnju s Odsjekom i mogu reći da su nas profesori i asistenti podržavali i pomagali uvijek kad smo to trebali. Odsjek je u nekoliko navrata i financijski podržao naše projekte, kada nismo uspjeli realizirati sredstva koja smo trebali kroz natječaje, što je bilo presudno da npr. izdamo časopis. Ne bih izdvajala nijednog profesora ili profesoricu posebno jer bih onda mogla nabrojiti toliko njih. Kome god smo došli s bilo kakvom molbom za pomoć – svi su rado pristali. Uvijek smo mogli računati da će nam biti gosti predavači, pružiti savjet, preporuku, podršku i, također, uvijek su rado posjetili događaje koje smo organizirali što je nama svaka-ko bilo važno.

Diskrepancija: Koja je uloga Diskrepancija u promicanju sociologije i odgajanju mladih sociologa?

Marija Gašpar: Diskrepancija kao klub studenata je odlična polazna točka svim mladim sociolozima koji žele aktivno iskoristiti svoje studentske dane. Danas se više nego prije stavlja naglasak na sve moguće oblike studentske prakse koji će biti dobra crtica u vašem CV-u jednog dana kad budete trebali tražiti posao. U toj perspektivi, aktivno sudjelovanje u radu neke sekcije zbilja može donijeti puno znanja i iskustva. Samo jedan od primjera je upravo naš časopis kojeg su uređivale i u kojem su svoje prve radove objavile generacije sociologa, od kojih su mnogi kasnije bili naši asistenti i danas profesori. Naš simpozij mnogima je bio prvo javno izlaganje te vrste, naši okrugli stolovi potaknuli su nas da brojne teme kojima se bavimo sagledamo iz perspektive psihologa, socijalnih radnika, ekonomista – koji su bili naši gosti, naše filmske večeri potaknule su nas da se bavimo temama koje možda nisu bile dio naših studijskih programa u tom trenutku. Mislim da je Klub od-

lična platforma kroz koju mladi sociolozi mogu realizirati svoje potencijale i nadam se da je to tako i danas i da će biti u budućnosti.

Diskrepancija: Što biste poručili sadašnjim i budućim članovima kluba?

Marija Gašpar: I sadašnjim i budućim članovima poručila bih da se aktivno uključe u rad Kluba – super je i samo dolaziti na sve što Klub organizira, ali vjerujte mi da ćete se osjećati dosta kul kad uspješno organizirate nešto, kad držite u rukama časopis s vašim imenom među popisom uredništva, kad vas profesori prepoznaju kao nekoga tko se dodatno trudi. Iskoristite Klub da pokrenete novu sekciju ako se ne pronalazite u niti jednoj od postojećih, nemojte odustati ako nitko s vaše godine ne želi s vama, nemojte odustati ako taj semestar imate natrpan raspored i obavezno uza sve što radite redovito organizirajte žurke jer je to jednako važno kao i sve ostalo što Klub radi.

Online intervju s Andrijom Višićem

Diskrepancija: Otkad dokad ste bili član Kluba? Koja je bila Vaša funkcija u Klubu i kako je on tada funkcionirao? Dio koje sekcije ste bili?

Andrija Višić: Članom Kluba sam postao na jednom od prvih predavanja na prvoj godini preddiplomskog studija sociologije kad su dragi diskrepanti s viših godina studija svojim izuzetnim uvodom u aktivnosti Kluba predstavili nama brucošima zašto je super biti diskrepant. Kao brucoš i tek novopečeni član Kluba s nekoliko starijih diskrepanata oživjeli smo filmsku sekciju Kluba te smo kroz sljedećih nekoliko godina organizirali u prosjeku jednu filmsku večer studenata sociologije svaka dva mjeseca. Klub je izvrsno funkcionirao, a ja sam se iz godine u godinu aktivirao na sve više funkcija i u nekoliko sekcija. Bio sam predsjednik Kluba od travnja 2012. do travnja 2013. godine.

Diskrepancija: Koja je bila Vaša motivacija za učlanjenje? Što ste sve naučili kroz djelovanje u Klubu? Je li Vam ono pomoglo u daljnjoj karijeri?

Andrija Višić: Motivacija je bila druženje i rad na zanimljivim projektima. Radom u Klubu razvijao sam vještine vođenja projekata kao i vođenja udruge na nekoliko pozicija. Organizacija seminara, konferencija i sličnih događaja s vanjskim partnerima je isto dragocjeno iskustvo. Također sam kroz istraživačku sekciju naučio puno o kvalitativnim metodama istraživanja. To mi je sve iznimno pomoglo u daljnjoj karijeri jer sam od udruge studenata brzo počeo voditi ured u jednom profesionalnom NGO-u u Zagrebu, a zatim i još jednu udругu mladih. Danas radim u jednoj europskoj udruzi u Bruxellesu. To početno iskustvo rada u udruzi može puno vrijediti.

Diskrepancija: Koja Vam je najdraža uspomena/anegdota vezana uz Diskrepanciju?

Andrija Višić: Kad sam jedne godine odabrao datum za Brdske susrete i točno je na taj dan padao najveći snijeg koji je Zagreb i okolica ikad vidjela (ili se bar tako činilo nama spremnima za izlet). Malo pomalo, većina nas je nekako stigla do planinarskog doma u Vugrovcu i cijeli dan i noć su prošli fenomenalno. Dakako, sljedeće godine mi nitko nije dao da biram datum sljedećih Brdskih susreta.

Diskrepancija: Kako danas gledate na svoje dane u Diskrepanciji? Da se možete vratiti, biste li nešto promijenili?

Andrija Višić: Bilo je izvrsno!

Diskrepancija: Kakvu ste tada kao Klub imali suradnju s Odsjekom? Možete li istaknuti nekog profesora koji je najviše pomogao Diskrepanciji?

Andrija Višić: Suradnja je bila veoma uspješna. Odsjek za sociologiju FFZG-a je redovito podržavao projekte Kluba te su profesori često dolazili i na naše konferencije, a i na manje događaje. Moram istaknuti potporu prof. dr. sc. Jasminke Lažnjak kao najznačajniju kad je Klubu to najviše trebalo.

Diskrepancija: Koja je uloga Diskrepancija u promicanju sociologije i odgajanju mladih sociologa?

Andrija Višić: Klub studenata sociologije Diskrepancija je institucija! Kao brucoš, ili kasnije, postaneš član/članica Diskrepancije i aktiviraš se na manjim projektima na kojima stječeš organizacijske vještine, a i dobivaš uvid u zanimljive sociološke teme. Kasnije možda počneš pisati za časopis Diskrepancija, što uvelike doprinosi razvoju vještina pisanja tijekom studija, a iznimno je važno pri pisanju diplomskog rada i, naravno, kasnije pri zaposlenju. Možda se okušaš i u vođenju Udruge na jednoj od mnogih pozicija pa budeš zadužen/a za financijsku stabilnost Udruge, a i za njen značaj na razini Fakulteta i Sveučilišta. Možda si upoznat s radom drugih udruga na Fakultetu pa budeš glavni/na za uspostavljanje partnerstva. No, ono najvažnije je da, bivajući zapravo uronjen u more aktivnosti i svih socioloških tema kojima se Klub bavi, zapravo uživaš što postaješ sociolog iako je diploma još daleko.

Diskrepancija: Što biste poručili sadašnjim i budućim članovima kluba?

Andrija Višić: Budite aktivni u onim sekcijama koje vam obogaćuju vaše iskustvo studiranja sociologije. I puno, puno, puno i još više partijajte.

O sadašnjosti i budućnosti Kluba s Vlahom Kavainom, predsjednikom Udruge

Vlaho: Klub studenata sociologije Diskrepancija trenutno se sastoji od devet sekcija koje svojim članovima nude mogućnost sudjelovanja u širokom spektru aktivnosti. Sekcija za časopis već dugi niz godina sastavlja i objavljuje naš časopis, sekcija za simpozij zadužena je za organizaciju stručno-znanstvenih skupova u svrhu omogućavanja prostora za znanstvenu raspravu o brojnim društvenim problemima suvremenoga doba te je krajem 2018. godine u suradnji s inicijativom „Studenti za izbjeglice“ organizirala simpozij „Krimigracija – kriminalizacija migracija i građanske solidarnosti“. Sekcija „Javna sociologija“ zadužena je za približavanje sociologije kao znanosti široj javnosti te organizira niz javnih tribina, diskusija, okruglih stolova i sl. Sekcija je specifična po tome što je njen cilj pravovremeno reagirati na aktualne društvene probleme čim se pojave. Istraživačka sekcija jedna je od novijih sekcija, točnije, ponovno je pokrenuta 2018. godine te je njen cilj približiti studentima istraživačko-metodološku stranu sociologije te raditi na razvoju primijenjene sociologije. Filmska sekcija zadužena je za organizaciju filmskih večeri, a osim filmskih večeri koje se organiziraju minimalno jednom po semestru, sekcija također izrađuje program projekcije Contrapoints YouTube videa koji bi služili kao oblik redovitijeg i opuštenijeg okupljanja i druženja diskrepanata. Party sekcija, kao što i samo ime govori, zadužena je za organizaciju zabavnih događaja, a to su: Brucošijada sociologa, Noć Rudija Supeka, Brdski susreti te Livadski susreti. Od 2018. godine u program Kluba uvrštene su dvije nove sekcije koje su još u svojoj „probnoj“ fazi: Glazbena sekcija – sekcija zadužena za promoviranje sociološkog promatranja glazbene umjetnosti i Web sekcija – sekcija zadužena za održavanje Facebook i web stranice Kluba. Uz navedeno, u izradi je plan programa YouTube odjeljka sekcije koji bi bio zadužen za osmišljavanje i objavljivanje edukativnih videa koji bi pokrivali teorijsku, kao i metodološku stranu sociologije u svrhu približavanja sociologije javnosti, mladima i zainteresiranima. Buduće nastojanje Kluba uključuje ukomponiranje sekcije za društveno djelovanje koja bi služila kao čvorište suradnje i komunikacije s udrugama civilnoga društva. Navedeno bi omogućilo članovima Kluba ne samo proučavanje, opažanje i raspravljanje o aktualnim društvenim problemima već da mogu i sudjelovati u aktivističkim inicijativama. U svojoj punoj snazi, želimo da Klub postane širok prostor izražavanja studenata sociologije, bilo da se radi o znanstveno-akademsom, kreativnom ili aktivističkom izražaju te želimo da sam Klub postane relevantan akter u razvoju studija sociologije kao i razvoja budućih sociologa koji će se rado prisjećati svojih studentskih dana koje su provodili u radu i druženju unutar Kluba. Bilo da se radi o organizaciji simpozija, javnih tribina, okruglih stolova, diskusija pa sve do filmskih večeri, Brdskih i Livadskih susreta, Diskrepancija nastoji okupiti studente svih godina sociologije u svrhu promicanja međusobne suradnje, pomaganja te, najbitnije od svega, zajedništva.